

Alueellisesta eriytymisestä ja sen torjunnasta

*Kaupunginvaltuuston strategiaseminaari, 5.6.2025
Tuukka Saarimaa
Aalto-yliopisto*

Fokus alueista ihmisiin

Alueellinen eriytyminen tai segregatio on haitallista, jos sillä on haitallisia vaikutuksia ihmisiin

- Alueet eivät voi hyvin tai huonosti vaan ihmiset

Fokus alueista ihmisiin

Alueellinen eriytyminen tai segregatio on haitallista, jos sillä on haitallisia vaikutuksia ihmisiin

- Alueet eivät voi hyvin tai huonosti vaan ihmiset

Esimerkki: Myllypuron uudistusta on pidetty onnistuneena

- Alueen asuntojen hinnat ja asukkaiden keskitulot nousivat
- Mutta mitä jos Myllypuron alkuperäiset asukkaat muuttivat pois ja heidän tilalleen muutti suurempituloisia?
- Kenenkään mielestä uudistuksella ei varmaankaan haettu tätä

Fokus alueista ihmisiin

Alueellinen eriytyminen tai segregatio on haitallista, jos sillä on haitallisia vaikutuksia ihmisiin

- Alueet eivät voi hyvin tai huonosti vaan ihmiset

Esimerkki: Myllypuron uudistusta on pidetty onnistuneena

- Alueen asuntojen hinnat ja asukkaiden keskitulot nousivat
- Mutta mitä jos Myllypuron alkuperäiset asukkaat muuttivat pois ja heidän tilalleen muutti suurempituloisia?
- Kenenkään mielestä uudistuksella ei varmaankaan haettu tätä

Politiikkatoimenpiteiden vaikutusten arvioinnissa fokuksen täytyy olla niissä ihmisissä joita politiikalla halutaan tukea

- Nykyään mahdollista rekisteriaineistojen avulla (Kuntien datahuone)

Naapurustovaikutukset ja valikoituminen

Tutkimukset osoittavat, että pienituloisilla alueilla kasvaneet lapset pärjäävät heikommin työmarkkinoilla kuin suurituloisilla alueilla kasvaneet lapset

Naapurustovaikutukset ja valikoituminen

Tutkimukset osoittavat, että pienituloisilla alueilla kasvaneet lapset pärjäävät heikommin työmarkkinoilla kuin suurituloisilla alueilla kasvaneet lapset

Tämän ilmiön taustalla voi olla kaksi hyvin erilaista selitystä:

1. **Valikoituminen**: pienituloisilla alueilla asuvat perheet ovat erilaisia kuin suurituloisilla alueilla asuvat
2. **Naapurustovaikutukset**: naapurustolla on **kausaalivaikutus** erilaisiin aikuisiän tulemiin (alueelliset erot koulun laadussa, vertaisryhmässä, roolimalleissa jne.)

Naapurustovaikutukset ja politiikka

Järkevän politiikan kannalta on tietenkin ensiarvoisen tärkeää tietää, kumpi selitys on oikein (molemmat voivat olla oikein)

1. Jos ilmiö selittyy pääosin valikoitumisella, politiikkatoimenpiteet tulee kohdistaa yksilöihin, ei segregaaation torjuntaan
2. Jos naapurustovaikutukset ovat voimakkaita, segregaaation torjunnassa on järkeä

Mistä alueellinen eriytyminen johtuu?

Alueellinen eriytyminen on luonnollinen ja jopa väistämätön ilmiö asuntomarkkinoilla

Mistä alueellinen eriytyminen johtuu?

Alueellinen eriytyminen on luonnollinen ja jopa väistämätön ilmiö asuntomarkkinoilla

Se johtuu **naapurustojen laatueroista**, perheiden välisistä **tuloeroista** sekä **markkinamekanismista**

- Hyvät naapurustot ovat niukkoja eli kaikki eivät voi asua parhaassa naapurustossa tai toiseksi parhaassa
- Asuntomarkkinoilla hyvät naapurustot jaetaan maksuhalukkuuden mukaan => Suurituloiset voivat maksaa asunnoista enemmän kuin pienituloiset, joten he päätyvät asumaan hyviin naapurustoihin yhdessä muiden suurituloisten kanssa
- Vastaavasti pienituloiset päätyvät vähemmän houkutteleville alueille muiden pienituloisten kanssa

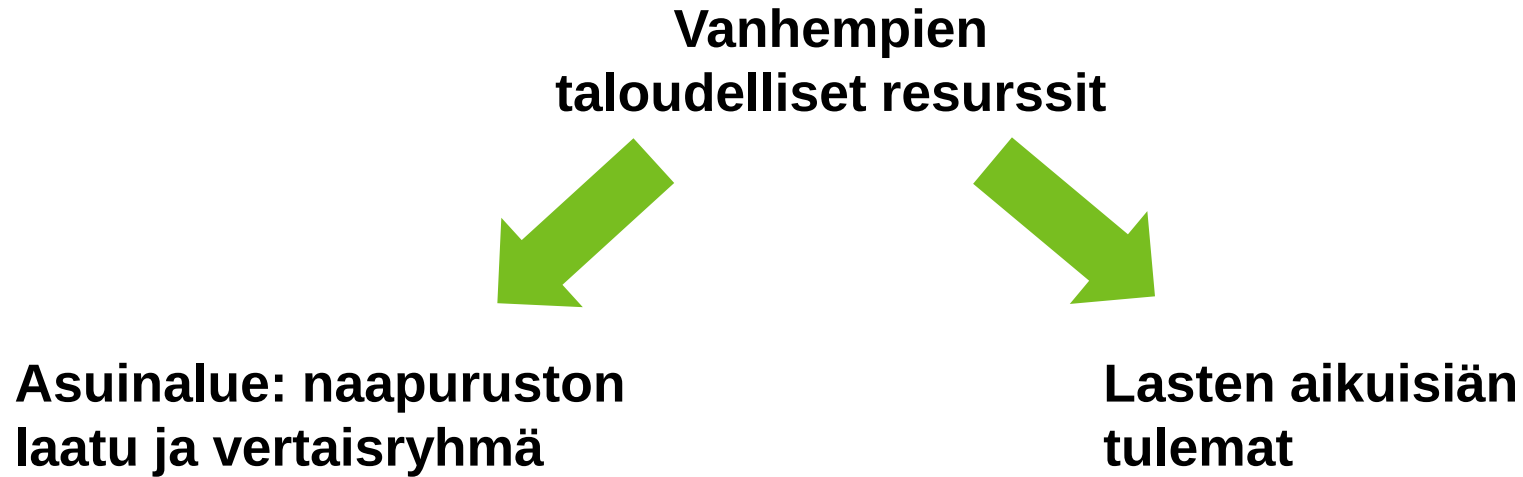
Tutkijan ongelma

**Vanhempien
taloudelliset resurssit**

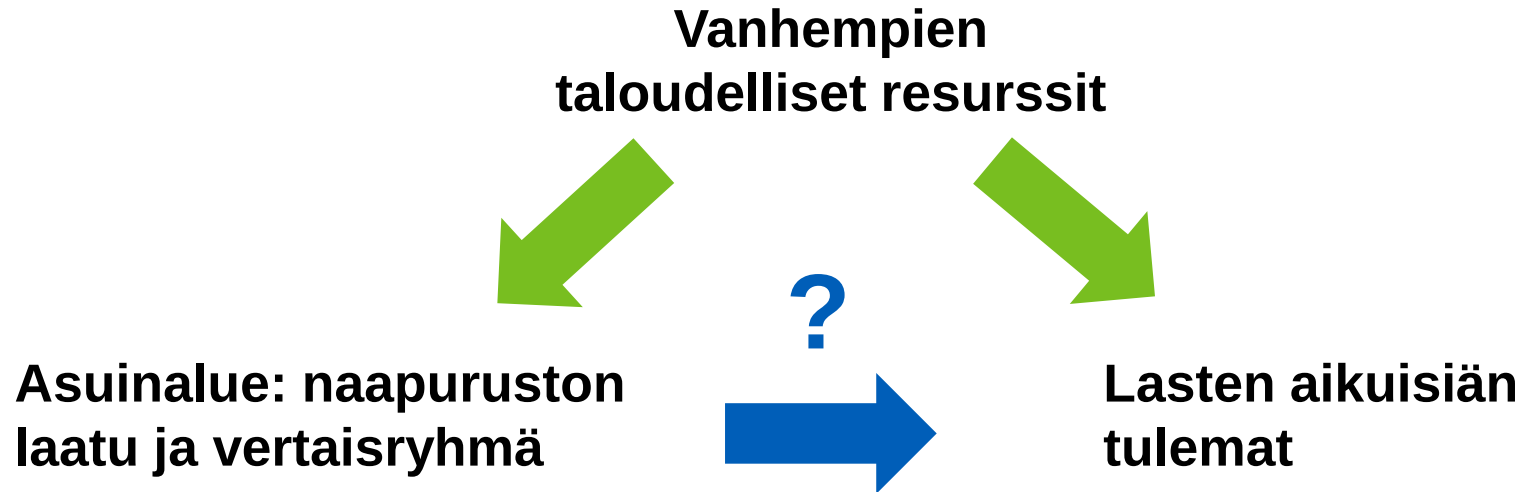

**Asuinalue: naapuruston
laatu ja vertaisryhmä**

Tutkijan ongelma

Tutkijan ongelma

Alueellisen eriytymisen syntytaapa johtaa siihen, että naapurustovaikutusten tutkiminen on vaikeaa!

Naapurustovaikutusten mekanismit ja segregaaation torjunta

Naapurustovaikutusten todentaminen on vaikeaa

- On olemassa uskottavia tutkimustuloksia eri maista, joiden mukaan asuinympäristöllä on kausaalivaikutus etenkin lasten hyvinvointiin ja tulevaan menestykseen

Naapurustovaikutusten mekanismit ja segregaaation torjunta

Naapurustovaikutusten todentaminen on vaikeaa

- On olemassa uskottavia tutkimustuloksia eri maista, joiden mukaan asuinympäristöllä on kausaalivaikutus etenkin lasten hyvinvointiin ja tulevaan menestykseen

Tarkempia mekanismeja ei tunneta hyvin, mutta politiikan kannalta niiden tunteminen olisi tärkeää

Vaihtoehtoja:

1. Vertaisryhmä ja roolimallit => sosiaalinen sekoittaminen esimerkiksi kaupunkiuudistuspolitiikalla
2. Laatu- ja resurssierot päiväkodeissa ja kouluissa => annetaan lisää rahaa päiväkodeille ja kouluille

Eriytymisen torjunta maksaa

Sosiaalinen sekoittaminen kaupungin vuokra-asuntojen avulla

- Pienituloisia saadaan kalliille ja suurituloisille alueille rakentamalla niihin kaupungin vuokra-asuntoja (menetetään tuloja)
- Keski- ja suurituloisia on vaikea saada halvoille pienituloisille alueille

Kaupunkiuudistus

- Parannetaan alueiden houkuttelevuutta, jolloin keski- ja suurituloisia muuttaa alueelle (Myllypuro)

Positiivinen diskriminaatio

- Lisärahoitusta kouluille

Kiitos!

Lisälukemista

Eerola, Essi ja Tuukka Saarimaa. "Kohtuuhintaisuuspolitiikka ei ole lääke asumisen kalleuteen." VATT Policy Brief 3-2016. [[LINKKI](#)]

Eerola, Essi ja Tuukka Saarimaa. "Asuinalueiden segregatio ja naapurustovaikutukset." Kansantaloudellinen aikakauskirja 2/2019. [[LINKKI](#)]

Saarimaa, Tuukka. "Asumiskustannukset sosiaalisesti kestävässä kaupungissa." Teoksessa Avaimia kestävään kaupunkikehitykseen. Ympäristöministeriö, 2023. [[LINKKI](#)]

Saarimaa, Tuukka ja Marika Ventovuori. Myllypuron kaupunkiuudistuksen vaikutukset. AlueAvain. [[LINKKI](#)]

Lasse Tarkiainen, Teemu Kemppainen, Hannu Lahtinen, Venla Bernelius, Pekka Martikainen, The effect of cumulative childhood exposure to neighbourhood socioeconomic disadvantage on school performance – a register-based study on neighbourhoods, schools, and siblings, European Sociological Review, Volume 40, Issue 3, June 2024, Pages 403–416, <https://doi.org/10.1093/esr/jcad058>